

Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

Wasze pismo z dnia: 25.04.2022 Wasz znak: SPS-WP.020.118.4.2022 Nasz znak: DP.AS.023.14.2022 Nr pisma: KW/167/A Data: 10.05.2022

SEJMU
Dariusz Salamończyk
20.05.2022

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do pisma zn. SPS-WP.020.118.4.2022, dotyczącego projektu ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (druk 2183), przekazujemy następujące stanowisko.

1) Art. 120

Artykuł 120 projektowanej ustawy określa zasady badania stanu trzeźwości nieletniego umieszczonego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, okręgowym ośrodku wychowawczym, zakładzie leczniczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich.

Przedstawiony przepis budzi wątpliwości w następującym zakresie:

- a) Zgodnie z ust. 1 badanie przeprowadza się w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że nieletni znajduje się w stanie po użyciu substancji odurzającej, tj. zgodnie z art. 4 ust. 1 projektu, alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, ich prekursorów, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Stan po użyciu alkoholu zdefiniowany został w art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.) jako stan, który zachodzi, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do: stężenia we krwi od 0,2‰ do 0,5‰ alkoholu albo obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³). W systemie prawnym nie ma jednak zdefiniowanego stanu po użyciu pozostałych środków, wymienionych w art. 120 projektu. Tym samym warte rozważenia jest wprowadzenie zapisów

umożliwiających stwierdzenie, jaka ilość substancji prowadzi do stwierdzenia stanu po użyciu jednego z tych środków.

Jednocześnie badanie w celu ustalenia obecności alkoholu nie powinno, jak to zaproponowano w omawianym przepisie, ograniczać się jedynie do potwierdzenia obecności alkoholu w organizmie nieletniego, lecz powinno ono także umożliwiać ustalenie jego stężenia, tak, aby móc stwierdzić, czy doszło do przekroczenia progów określonych we wskazanym wyżej art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- b) W ust. 8 wprowadzono obowiązek protokolowania czynności badania w celu ustalenia użycia substancji psychoaktywnej, zaś wzór protokołu określać ma Minister Sprawiedliwości w rozporządzeniu wydanym na podstawie proponowanego ust. 11. Warte rozważenia wydaje się przy tym wskazanie w ustawie zakresu danych, jakie miałyby być objęte protokołem.

2) Art. 362 oraz 382 pkt 2 lit. a i b

Projektowane art. 362 i 382 pkt 2 lit. a i b wprowadzają analogiczne zapisy do ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) dotyczące prowadzenia leczenia nieletnich. Zgodnie ze zmianą, leczenie odwykowe osoby małoletniej zarządza dyrektor okręgowego ośrodka wychowawczego, zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich, za zgodą przedstawiciela ustawowego. W stosunku natomiast do osoby pełnoletniej zarządzenie leczenia odwykowego wymaga zezwolenia sądu wykonującego orzeczenie, wydane po zasięgnięciu opinii biegłego. Zauważyć należy, że omawiane regulacja poważnie modyfikuje w tym zakresie uprawnienie niepełnoletniego pacjenta wynikające z postanowień art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2020 r. poz. 849, z późn. zm.), zgodnie z którym pacjent małoletni, który ukończył 16 lat, ma prawo do wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, pomimo zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego. W takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego. W opinii KCPU omawiane przepisy należy uspoźnić z przepisami ustawy o prawa pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. W szczególności należy również zwrócić uwagę na to, że art. 231 projektowanej ustawy odsyła do ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta wyłącznie w zakresie wykonywania środka leczniczego oraz do nieletniego umieszczonego w zakładzie leczniczym w celu realizacji tego środka, a zatem może budzić wątpliwości, czy również obowiązywałyby one na etapie zarządzenia leczenia odwykowego.

2 wyłożami szacunku
Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
Zastępca Dyrektora ds. Zarządzania

K. Dąbrowska
r.pr. Kama Dąbrowska